

УДК 636.598:636.082

Л.Я. СЛОБОДА, науковий співробітник

М.Д. ПЕТРІВ, кандидат сільськогосподарських наук

Н.М. ЗАГОРЕЦЬ, Г.В. ТЕСАК, наукові співробітники

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

РЕПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ ТА ПОКАЗНИКИ КРОВІ ОБРОШИНСЬКИХ БІЛИХ ГУСЕЙ, СХРЕЩЕНИХ З ПОРОДОЮ ЛЕГАРТ

Встановлено, що схрещування оброшинських білих гусей з гусьми породи легарт покращило несучість і тривалість яйцекладки, підвищило інкубаційні якості (запліднюваність та виводимість). Збереженість молодянку помісних гусей становила 91,5 %.

Ключові слова: гуси, інкубаційні якості, несучість, заплідненість, вивід.

У наш час птахівництво є найбільшим постачальником повноцінного тваринного білка, роль якого в харчуванні людей досить велика. Розвиток птахівництва багато в чому залежить від селекційної роботи, яка спрямована на удосконалення продуктивних і племінних якостей, створення нових порід, ліній і кросів всіх видів сільськогосподарської птиці, а також повноцінної й збалансованої годівлі та впровадження нової високоефективної технології. Ведення гусівництва на промисловій основі дає можливість отримувати високоякісну продукцію з високою ефективністю оплати корму [3].

М'ясне птахівництво відіграє особливу роль у народному господарстві України. Воно забезпечує населення країни дістичними висококалорійними продуктами харчування. Так, у м'ясі курей та індиків міститься до 23 % протеїну і 17–24 % жиру, у м'ясі качок і гусей – відповідно 23–34 % і 16–46%. У 100 г м'яса міститься 30–40 % добової потреби у білках, необхідних для дорослої людини [1, 2].

У 2012 році було проведено схрещування оброшинських білих гусок з гусаками породи легарт. Гуси породи легарт характеризуються відмінними показниками: швидкий ріст – у два місяці птиця важить 4–5 кг, у віці статевої зрілості (4 місяці) – 7–8 кг, а у півроку – 8–10 кг. Гусей цієї породи можна використовувати для виробництва особливо корисного і смачного продукту – жирної гусячої печінки. І ще один напрям продуктивності легартів – пух. Уже у віці 11 тижнів гусенят

© Слобода Л.Я., Петрів М.Д.,

Загорець Н.М., Тесак Г.В., 2013

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2013. Вип. 55. Ч. I.

можна починати підскубувати і одержати 100 г пуху з 1 голови. Повторне підскубування проводять через 6–7 тижнів.

Від середньостатистичної гуски цієї породи можна отримати протягом сезону 40–45 яєць. Із закладених на інкубування яєць вихід гусенят досягає 75 %.

Метою даної роботи є покращення м'ясних якостей оброшинських білих гусей при схрещуванні з гусьми породи легарт. У результаті проведених досліджень були покращені репродуктивні та м'ясні якості оброшинських білих гусей, що дозволило не лише зберегти цінні якості вихідного поголів'я, але й одержати нові поєднання господарсько-корисних ознак і тим самим забезпечити конкурентоспроможність у сучасних умовах.

Вивчали особливості успадкування господарсько корисних ознак молодняком, одержаним від схрещування.

Дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН та ПАФ “Піски” Миколаївського району Львівської області.

Основним методом племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями з метою одержання однотипної птиці, яка б відповідала запланованим параметрам продуктивності.

Селекційну роботу, спрямовану на закріплення стандартних для кожної породної групи ознак, проводили шляхом індивідуально-масового відбору. Перед початком племінного періоду самці та самки всіх породних груп були індивідуально оцінені за екстер'єром, типовістю оперення, живою масою. Протягом продуктивного періоду на груповому рівні проводили облік несучості, заплідненості, виводимості яєць, виводу молодняку. В добовому віці провели жорсткий відбір гусенят за екстер'єром.

З поголів'я гусей було сформовано дві групи птиці (I – ОБ♀ х ОБ♂, II – ОБ♀ х легарт♂), по 100 голів у кожній, які на період парування та яйцекладки (з січня по травень) утримувалися роздільно із забезпеченням належного рівня годівлі та режиму утримання. Облік несучості проводився щоденно з вирахуванням індексу форми яєць шляхом лінійного вимірювання та зважування і відбору за цим показником та масою їх для інкубації. Нагромадження інкубаційних яєць та контроль за їх зберіганням проводили щонайбільше до 14 днів, після чого їх відправляли на інкубацію, яку здійснювали згідно з відповідними інструкціями.

Молодняк, починаючи з одноденного віку, був помічений і поставлений на роздільне вирощування згідно з генотипом. Годівля до 3-тижневого віку здійснювалася спецкомбікормом.

1. Схема досліду

♀	♂	Породи і породні групи	
		ОБ ♂	Легарт ♂
ОБ ♀		Х	
ОБ ♀			Х

Примітка: ОБ – оброшинська біла порода гусей

Середня жива маса гусей на початок яйцекладки становила – оброшинських білих: гуски – 6,35 кг, гусаки – 7,25 кг, легарти: гуски – 6,35 кг, гусаки – 7,35 кг.

Несучість – важлива ознака продуктивності, яка залежить від породних та індивідуальних особливостей птиці, і умов утримання й годівлі. Середня несучість гусок I групи (ОБ ♀ x ОБ ♂) становила 39,1 штук яєць на голову, а II групи (ОБ ♀ x легарт ♂) – 39,4 штук яєць (табл. 2).

2. Несучість та інкубаційні показники яєць

Показники	Група гусей	
	I, (ОБ ♀ x ОБ ♂)	II, (ОБ ♀ x легарт ♂)
Тривалість яйцекладки, днів	97	100
Середня несучість гусок, шт. яєць	39,1	39,4
Середня маса яйця, г	160,4	159,7
Довжина яйця, мм	84,3	82,8
Ширина яйця, мм	55,2	56,5
Індекс форми, %	68,2	65,6
Міцність шкаралупи, кг/мм ²	2,13	2,15
Товщина шкаралупи, мм	0,44	0,43

Аналізуючи дані таблиці 2, видно, що за тривалістю яйцекладки і кількості знесених яєць, II група гусей переважає I групу. Проте гуси I групи незначною мірою переважають гусей II групи за масою і розмірами яєць.

Поряд із зважуванням, щоденно проводили проміри яєць (довжина і ширина) та визначали індекс форми яєць. Ці показники у I групі становили: довжина яйця – 84,3 мм, ширина – 55,2 мм, індекс форми 65,6, у II групі відповідно – 82,8; 56,5; 68,2 мм.

Вивчення інкубаційних якостей яєць свідчить, що запліднюваність у гусей II групи становила 84,2 %, що на 0,5 % переважає цей показник у птиці I групи (83,7 %), а виводимість

становила в II групі – 75,3 %, що на 1,1% більше ніж у I групі (74,2 %) (табл. 3).

3. Результати інкубації яєць, %

Група	Запліднюваність	Задохлики	Вивід гусенят
I	83,7	6,0	74,2
II	84,2	5,9	75,3

Одним з показників життєздатності молодняку гусей є його збереженість за період вирощування. Збереженість молодняку в II групі була кращою і становила 91,5 %, що на 1,3 % більше ніж у гусей I групи.

Проведено дослідження вмісту загального білка в сироватці крові гусей залежно від віку, породи і статі. Дані про вміст загального білка в сироватці крові гусей залежно від віку, породи і статі наведені в табл. 4. Так, самці впродовж усіх досліджуваних періодів в сироватці крові мали вищі показники вмісту загального білку ніж самки. Найбільш низький цей показник був у самців і самок у чотиритижневого віці. Вміст загального білка в сироватці крові гусей дослідних груп мав незначні коливання.

4. Вміст загального білка в сироватці крові гусей, г% (M±m, n=5)

Група	Стать	Вік гусей		
		1 день	4 тижні	9 тижнів
I	самці	5,16 ± 0,18	4,73 ± 0,10	5,69 ± 0,11
	самки	4,87 ± 0,10	3,87 ± 0,12	5,21 ± 0,10
II	самці	5,20 ± 0,11	4,80 ± 0,11	5,88 ± 0,12
	самки	5,03 ± 0,08	4,03 ± 0,05	5,67 ± 0,11

Крім вищенаведених показників визначали також гематологічні. Кров сільськогосподарської птиці має слаболужну реакцію. Кількість крові відносно маси тіла гусей становить у середньому 8,5 %. Кількість еритроцитів в організмі гусей не постійна і може змінюватися від рівня годівлі, породи, фізіологічного стану та інших факторів [1]. Дані дослідження кількості еритроцитів, лейкоцитів і гемоглобіну в крові самок та самців дослідних груп наведені в табл. 5.

5. Гематологічні показники крові гусей у 9-тижневому віці, ($M \pm m$, $n=5$)

Група	Стать	Показники		
		Еритроцити, млн /1 см ³	Лейкоцити, тис./1 см ³	Гемоглобін, г%
I	самці	4,53 ± 0,014	41,9 ± 0,19	16,5 ± 0,12
	самки	4,45 ± 0,015	38,2 ± 0,20	16,1 ± 0,08
II	самці	4,59 ± 0,016	43,9 ± 0,25	16,9 ± 0,12
	самки	4,52 ± 0,014	41,7 ± 0,32	16,7 ± 0,14

В досліджуваних самок і самців різниця за кількістю еритроцитів була незначна. Найбільш високий цей показник у самок II групи. Якщо з віком у молодняку кількість еритроцитів майже не змінюється, то гемоглобін, навпаки, – з віком збільшується. Встановлено, що самці впродовж усіх досліджуваних періодів мали вищі показники вмісту загального білка в сироватці крові порівняно з самками.

Висновки

1. Встановлено, що після схрещування оброшинських білих гусей з гусьми породи легарт покращилася несучість і тривалість яйцекладки. Найкраща несучість була у птиці II групи (ОБ ♀ x легарт ♂) і становила 39,4 шт.

2. Вивчення інкубаційних якостей дало такі результати: запліднюваність у оброшинській білих гусей, схрещених з гусьми породи легарт становила 84,2 %, що на 0,5 % більше ніж у оброшинських білих, а виводимість відповідно становила 75,3 %, що на 1,1 % більше.

3. Збереженість гусей у II групі (ОБ ♀ x легарт ♂) була кращою і становила 91,5 %, що на 13 % більше ніж у I групі.

Література

1. Архипов А. В. Протеиновое и аминокислотное питание птицы / А. В. Архипов, Л. В. Топорова – М.: Колос. – 1984. – 174 с.

2. Борисенко В. Г. Амінокислотне живлення / В. Г. Борисенко, К. Ю. Ястребов, І. А. Іонов // Сучасне птахівництво. – 2004. – № 10. – С. 9.

3. Копитець Н. Г. Ринок м'яса птиці / Н. Г. Копитець // М'ясний бізнес. – 2008. – № 4. – С. 100 – 107.

4. Скар С.В. Забійні якості каченят залежно від різних рівнів триптофану у комбікормах / С.В. Скар // учасне птахівництво. – 2013. – № 2 (123). – С. 24 – 27.